

- Prosjektet vår viser at å legge til rette for internasjonalt samarbeid, som når ordfører Leif Johan Sevland reiser til Houston for å markedsføre regionen, er en riktig vei å gå, sier Rune Dahl Fitjar. Foto: Philip Tornes/Bitmap

Avliver myten om næringsklyngene

Av: Egil Hollund

De tradisjonelle næringsklyngene er langt mindre viktige for innovasjon enn tidligere antatt. Det viser et nytt IRIS-prosjekt. - Evnen og muligheten til å samarbeide internasjonalt er mye viktigere, sier seniorforsker Rune Dahl Fitjar.

Michael Porters klyngeteori er nærmest enerådende når næringsstrategier skal legges. Det er opplest og vedtatt at det å samle like næringer skaper slagkraft og fremmer innovasjon. Det er også denne som danner mye av grunnlaget for arbeidet med næringsutvikling i Stavanger-området. Kanskje må dette nå revurderes?

- Det er slik at en stor del av den teknologiske innovasjonen foregår rundt internasjonale storbyer som London, Paris, San Francisco, Frankfurt og Tokyo. At de har et stort forskningsmiljø på et sted, eller såkalte næringsklynger, har derfor vært sett på som helt avgjørende, forteller Fitjar.

Og det er blant annet med utspring i dette at teorien om næringsklynger har dannet seg. I Stavanger-regionens tilfelle kan vi imidlertid ikke snakke om store klynger, kanskje med unntak av oljebransjen. Likevel er det slik at bedriftene her i området ligger helt på toppen når det gjelder innovasjon og vi har det største regionproduktet i Norge - etter Oslo. Med dette som bakteppe var det Rune Dahl Fitjar hos IRIS gikk i gang med arbeidet som finansieres av Senter for Innovasjonsforskning.

Regionalt uten betydning

Besvarelser fra rundt 1150 ledere i like mange private bedrifter, samt 550 politikere og ledere i offentlig sektor - til sammen 1600, danner grunnlaget for rapporten. Og svarene understreker virkelig at Stavanger-regionen er innovativ. Over 50 prosent av virksomhetene svarte at de har levert produktinnovasjoner i løpet av de siste tre årene. Over 20 prosent rapporterte dessuten at produktene deres var helt nye på markedet.

- Det virkelig overraskende i undersøkelsen er at de som bruker mange regionale eller nasjonale partnere, ikke har mer suksess enn dem som ikke gjør det. Mangfoldet av internasjonale partnere har derimot stor betydning. Så for oss i utkanten, viser det seg at det er mye viktigere å kople seg til de globale sentrene enn å samarbeide lokalt, forteller Fitjar.

Ikke bli oss selv nok

Det var også interessant at ledere med lavere utdanning samarbeidet mer regionalt, og mindre internasjonalt, enn ledere med høyere utdanning.

Fitjar mener rapporten viser at de tradisjonelle næringsklyngene ikke er like viktige som tidligere antatt - og at forklaringen på Stavanger-regionens høye grad av innovasjon henger mer sammen med at vi vektlegger åpenhet og har en kultur for tillit og samarbeid. Stavanger2008s slagord "open Port" er et godt uttrykk for denne tradisjonen.

- Jeg tror det er viktig å ta med seg når vi jobber videre med hva regionen skal leve av etter oljealderen. Enten det gjelder fornybar energi eller andre felt - må vi ikke bli oss selv nok. Mye av Stavanger-regionens suksess innen olje- og gass skyldes i stor grad at vi hentet inn ekspertise utenfra og høstet erfaring fra det. Vår rapport viser at det er den tilnærmingen vi bør satse på også i framtiden. Vi bør ikke gå i den fellen det er å tro at vi sitter på all kompetanse selv, mener Fitjar.

Han er nå i ferd med å slutføre arbeidet med rapporten i samarbeide med professor Andrés Rodríguez-Pose fra London School of Economics and Political Science. I neste fase ønsker han å undersøke disse nye funnene og teoriene videre - og sammenligne mer på tvers av regioner i Norge og Europa.

Publisert: 25.06.09 -